Írta: Relkovics Néda
2015. szeptember 02. szerda, 08:16 -

Kereszt a sziklatetőn. A Hideglelős kereszt

A nap már lenyugodott, az ég arany színben pompázott. A pilsimaróti-esztergomi hegycsoport mint sötét tömeg tükröződött a Dunában, az egyik bazaltszikla tetején álló kőkereszt élesen emelkedett ki az alkonyi háttérből. A parton halászok dolgoztak kifeszített hálójuk mellett. Az egyik foltozta, javította, a másik a faabroncsot igazgatta szaporán, mert mire besötétül, kieveznek a Dunára halászni.

– Péter apó – szólt az egyik halász a mellette dolgozóhoz – mit gondolsz, indulhatunk már?

Péter felnézett. - Készen volnék, de várom a vacsorát. Üres gyomorral nem megyek. Hozd rendbe a csónakot, rövidesen indulnunk kell.

Ekkor nagyobb fiú közeledett feléjük, nagyapa és apja vacsoráját hozta.

– Miért jössz oly későn Laci? – kérdezte Péter, miközben hozzáfogott az evéshez. Apád amott dolgozik, ő is várja a vacsorát.

– Anyám csak nem régen jött meg Esztergomból –szólt Laci. A halak mind elkeltek, s ha még lett volna, az is elfogyott volna.

Péter szívesen vette, majd intett vejének.

– András elkeltek a halak- szólt.

– Még egyszer annyi, mint a minap, s nyugodtan nézhetünk a tél elé.

Lágy szellő surrant át a parton, áthozta a szemben épült Helemba falu esti harangszavát, s Szob felől is belevegyült a harangszó. A halászok összekulcsolt kézzel elmondták az Úrangyalát és a csónakhoz siettek. Laci ezalatt összeszedte a bögréket.

– Apám, anyám megengedte, hogy magukkal mehessek- szólt.

- Akkor jer, fogd a lapátot –válaszolta András. Majd Péterrel a csónakba ugrott, s a többi halász követte.

Lassan siklottak a Dunán, óvatosan, hogy a homokzátonyok elől kitérjenek. Besötétedett. Felkelt a hold, s tányérja egy kisebb dunai sziget közelében állott meg, itt vetették ki a hálót.

– Apám, mennyire óvatosan kell erre evezni – szólt Laci. Hallottam, hogy erre könnyen esik szerencsétlenség.

– Erről nagyapó tudna mesélni – szólt András, mialatt pipájára gyújtott.

– Bizony – kezdte Péter apó-, a Lázkereszt ott a szikla tetején szintén nagy szerencsétlenség emlékét őrzi.

Laci feltekintett a keresztre, pillanatnyi csend támadt, csak a hullámok ütődtek a csónakhoz.

– Mi volt az nagyapó, mondja el.

Péter szippantott a pipából, azután kezdte. –Sok évvel ezelőtt történt, hogy nyolc halász a Dunának tartott. Az Úristennel közismerten keveset törődő emberek voltak. Amit szereztek, elmulatták; sokat ültek a korcsmában, de annál kevesebbet az istenházában. Jóakaró figyelmeztetésre mitsem adtak, legfeljebb gúnyosan válaszoltak. Egyszer még húsvét

vasárnapján sem mentek templomba. A többiek komolyan figyelmeztették őket, de ők a szokott módon nyilatkoztak és a víz felé tartottak. Közben egy Nagy Mihály nevű jómódú gazdával találkoztak.

– Hova, hova? –kérdezte.

- Halászni- volt a válasz.

– Jó emberek, ma húsvét vasárnapja van, jertek velem a templomba.

Durván feleltek neki. Nagy Mihály szomorúan tekintett rájuk.

–A magatok vesztébe rohantok – mondotta.

A halászok nevetésre fogták a dolgot és csónakot oldva kieveztek. Ragyogó nap volt, a feltámadási harangszó mindenfelé alleluját, békét hirdetett. A halászok kivetik a hálót, de semmit sem fognak.

– Nagy Mihály az oka! –szólt az egyik. Ebben a percben erős szél támadt s a csónakot az ellenkező irányba terelte; minden erőlködésük hiábavalónak bizonyult, nem tudtak ellenállni. Mialatt minden lehetőt megkíséreltek, a nap eltűnt, az ég beborult, villám cikkázott és nyomában tompa, majd egyre erősbödő dörgés hallatszott. A szél viharrá növekedett, zúgásától egymás hangját sem értették meg. Hasztalanul eveztek, a csónakok vadul táncoltak a habokon, majd zátonyhoz ütődve felborultak. A szerencsétlen halászok nem tudtak megmenekülni. Mire a vihar elmúlt, csónakjaik gazdátlanul úsztak a Dunán, holttestüket pedig kivetette a víz.

– Borzasztó! –szólt Laci. És senki sem menekült meg?

– Csak egy került ki a veszedelemből –válaszolta Péter apó, miközben a hálót figyelte. De utána súlyos hideglelésbe esett. Lázálmaiban folyton bocsánatért esedezett, s mire felgyógyult, más ember lett belőle. Nagy Mihály pedig a szerencsétlenség emlékére, hogy a halászok ne feledkezzenek meg Istenről nehéz munkájuk közepette, azt a keresztet emeltette 1787-ben. A nép hideglelős keresztnek nevezi, mert a kimenekült fiatal halász, amint elmesélte, keresztet látott lázálmában, s imájában arra kérte Istent, hogy a kereszten meghalt Megváltó érdemeiért bocsásson meg neki és gyógyítsa meg.

Péter elhallgatott, pipája kialudt. A Lázkeresztre néztek. Holdfénytől körülvéve sötétlett a sziklatetőn.

- Mondjunk el egy Miatyánkot a szerencsétlenekért - szólt András csendesen.

Forrás:

Relkovics Néda: Kereszt a sziklatetőn. In: Miről susog a pilisi erdő? Szent István Társulat, Budapest. 1943. 117- 120.